

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

12-01-2024

Preses apskatā:

Dundagas bibliotēkā pasākums "Manas ģimenes/dzimtas stāsts" cikla "Latviešu grāmatai 500" kontekstā; Valmieras bibliotēka sagatavojusi apkopojumu par lasītāju dalību "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2023"; Talsu Galvenā bibliotēka uzsāk projektu "lasītājs izzina un vērtē", mērķis tikšanās ar "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2023" grāmatu autoriem; Daudzeses pagasta bibliotēkai un Bebru pagasta bibliotēkai jaunas vadītājas; Cēsu centrālās bibliotēkas speciāliste Aijas Lauberga sagatavojusi apskatu par jauniešu paradumu lasīt angļu valodā, Kabiles bibliotēka un pamatskola sadarbojas projektā "Hei rakstniek! Esmu Tavs lasītājs"; Mazsalacas bibliotēkā aktīvi darbojas stāstnieku kopa; Talsu Galvenā bibliotēka aktīvi strādā novadpētniecības materiālu digitalizācijas jomā.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem. Ietverta informācija par publikācijām žurnālos.

Autortiesību dēļ preses apskatā nav iekļauti žurnālu raksti. Žurnāli pieejami LNB Periodisko izdevumu lasītavā.

Dzejas un dzīves krustcelēs

Soli pa solim ejot pretim latviešu grāmatas 500. jubilejai, Dundagas bibliotēkā pasākumu ciklā «Manas ģimenes/dzīvas stāsts» pagājušā gada izskanā īpašāk pievērsās bijušajam dzejas draugu klubam «Ritums» un tā pirmajam vadītājam dzejniekam Laimonim Kamaram. Šo vietējas kultūras dzīves bagātību mantojot ir režisore, skatuves runas un teātra sporta pulciņa pedagoge Vaira Kamara.

Liktenīgā pirmā tikšanās

Dundadzniece Vaira Kamara nāk no Jēkabpils puses Policānu ģimenes un teātri spēlējusi jau kopš mazotnes skolas gadiem, kas bijis arī satikšanās iemesls ar nākamā vīru Laimoni Kamaru.

Kad viņa mācījies 11. klasē, uz teātra izrādi tās režisors uzaicinājis arī Laimoni Kamaru. Skolnieci bijis uzdevums viņu sagaidīt. Meitene jautājusi, kā viņa gaidāmo ciemiņu atpazīs, kad saņemta atbilde, ka būs kungs ar brillēm un zem deguna tā kā ar kurpju birsti novilkts, norādot uz dzejnieka tumsajām ūsām. Un šī pirmā tikšanās 1970. gada 5. septembrī arī bijusi jaunās meitenes iemīlēšanās dzejniekā. Dzīves likoči katram bijuši savi, un Vaira Kamara ar smaidu saka: «Cerejāmie ilgi, bet, kuriem lemts būt kopā, tie arī ir kopā.» Kāzas radošais pāris svinējis 1981. gadā 24. decembrī, taču dzejnieks jau 1983. gadā pašā spēka briedumā aizgājis mūžībā.

Laimonis Kamara bija talantīgs dzejnieks un ar savdabīgu humora dzirksti. Npublicētajos dzejoļos, kuri tapuši 1950. gados, caurvijusies brīvības tēma. Studējot īgaunu valodu, viņš kļuvis arī par labu tulku, spējot uztvert īgaunu dzejas dvēseli. Taču dzejnieka 50. jubilejai veltīto dzejas krājumu «7x7» apkopot nācās jau sievai, jo dzīvesbiedra vairs nebijis. Stāstot par Laimoņa atstāto literāro

Vaira Kamara Dundagas bibliotēkā gan daudz pastāstīja, gan parādīja, ļaujot sajust dzejnieka Laimoņa Kamaras dvēseli arī 40 gadus pēc viņa aiziešanas mūžībā.

Dzejnieks Laimonis Kamara ļoti mīlējis pierakstu lapiņas, uz kurām pierakstījis domas un idejas.

Publicitātes foto

mantojumu, viņa pat nedaudz ir pateicīga drūmajam Covid-19 laikam, jo tas ļāvis piesēst un visu daudz mierīgāk sakārtot, pārskatīt, sašķirot. Vaira Kamara stāsta, ka Laimonis pratis radīt svētkus no nekā. Reiz, pārnākot mājās pēc darba jau vēlā naktī, kā radošiem un darbīgiem ļaudīm sanākot ne reizi

vien, uz grīdas atradusi piezīmju lapiņas, uz kurām rakstīts: «Apsveicam ar pavasari!». To Laimonis paveicis kopā ar Vairas piecgadīgo dēlu Sandi.

Dzejas draugu klubs «Ritums»

Ar Laimoņa Kamaras vārdu ļoti saistās Dundagas dzejas

draugu klubs «Ritums», jo viņš kļuva par tā pirmo prezidentu. Dundagā bijis aktīvs daillasi-tāju kolektīvs, tāpēc radusies doma par kluba dibināšanu, kas realizējusies 1981. gada 3. novembrī. Klubīna kodolu veidoja ap 20 cilvēku, bet tajā kopumā darbojušies 36 dalībnieki dažādā vecumā, proti, no 10 līdz 65 gadiem. Šie dundadznieki nav bijuši dzeju rakstois, bet gan lasošais klubīns, kurā šos daļdarbus analizēja un aicināja ciemos literātus, kad tikšanās burtiski ievīkusās līdz vēlām nakts stundām. Dzejas klubam noritējušas apmēram 160 nodarbības, 35 padomes sēdes, 14 atklātie pasākumi; tika organizētas 30 talkas un 11 ekskursijas. Dalībnieki maksājuši arī biedru naudu. Un visā kluba pastāvēšanas laikā uzaicināti 80 literāti un daudz citu interesantu cilvēku. Tā aktīvā darbošanās tika augstu novērtēta, jo 1987. gadā «Ritums» Vissavienības kultūras iestāžu interešu klubu skatē ieguva 1. vietu.

«Ritums» aktīvi darbojies desmit gadus, kad notikusi laiku un finanšu situācijas maiņa, kas ietekmējusi tā pastāvēšanas iespēju. Taču šo dzejas draugu kluba laiku daudzi vietējie cilvēki joprojām atceras kā ļoti interesantu, piesātinātu un glūzi kā neatņemamu dzīves sastāvdaļu.

No dzejnieka palikušas arī ar roku pierakstītās piezīmju lapiņas. Tādas viņš izmantojis daudz, jo tieši šādā veidā piefiksējis savas domas, arī gatavojoties dzejas draugu kluba nodarbībām. Dundagas bibliotēkas krājumos atrodama interešu kluba pase un vēstule/iesniegums, kurā īsi apkopota kluba darbības vēsture. Šī vēstule adresēta Emīlā Melngaila Republikas Tautas mākslas un kultūras — izglītības darbu zinātniski metodiskajam centram. Tāpat arī dzejas draugu kluba biedru parakstīta vēstule LPSR Rakstnieku savienībai, apliecinot savu atbalstu uzsāktajam Atmodas periodam, un vēl citas liecības.

Sagatavojusi Kristīne Briede.

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 05-01-2024

AKTĪVĀKIE Valmieras novada žūrijas dalībnieki 2023. gada Lasīšanas svētkos.

Publicitātes foto

Lasi, vērtē un laimē!

Jaunais 2024. gads ir klāt, bet «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2023» vērtēšanas noslēdzošais posms turpinās – līdz janvāra beigām var aizpildīt elektronisko vērtēšanas anketu un dot savu atsauksmi par izvēlēto labāko grāmatu, lai pavasarī Lielajos lasīšanas svētkos varētu paziņot balsojuma rezultātus. Novērtējuma anketa ir atrodamā Valmieras bibliotēkas mājaslapā.

Iepriekšējais grāmatu vērtēšanas gads programmā «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija» noslēdzās ar labiem rezultātiem. Šajā programmā iesaistījās 852 bibliotēkas, kuras rosināja lasīt jaunāko literatūru un sniegt par to vērtējumu. Savas domas pauda vairāk nekā 20 tūkstoši lasītāju no Latvijas skolām un bibliotēkām, kā arī no 67 latviešu diasporas centriem visā pasaulē, ap 600 dalībnieku – no Valmieras novada. Ieteiktās grāmatas lasa, vērtē un atsauksmes raksta bērni, jaunieši, no 2012. gada – arī pieaugušie, rādot priekšzīmi bērniem.

2023. gadā kolekcijā iekļauto grāmatu klāsts ir bagāts gan ar mūsdienām aktuālo tematiku, kas ļauj ielūkoties pagātnē, gan aizrauj ar pasakainu fantāzijas lidojumu. Kolekcijā varam lasīt dzeju, aplūkot un izpētīt komiksus, skatīt skaitāmpantus, izvēlēties vienā naktī izlasīt romānu, lēnām baudīt stāstu krājumus un priecāties par lielisko ilustratoru devumu.

Valmieras bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas aizgājušā gada lasītāko grāmatu sarakstā ir lasāmviela tieši no programmas kolekcijas. Mazie lasītāji priecājās gan par asprātīgo bilžu grāmatu «Pazudušais miedziņš» (autore Anete Melece), gan par dažādu lietu vērtību un nozīmi grāmatā «Soliņš un miskaste» (autore Ieva Samauska), aizrautīgi lasīja jautro stāstu, kad pazūd internets, – grāmatā «Kaimiņi» (autore Rosio Bonilja, tulkojums no katalāņu valodas) vēsta par saprašanu, draudzību un dažādiem talantiem. Piedzīvojumiem un dažādiem notikumiem

bagātas grāmatas ir arī pusaudžiem un jauniešiem. Dzintara Tilaka darbs «Zlatas ceļš» atklāj jaunas meitenes pārdzīvojumus un pārbaudījumus garajā ceļā, bēgot no kara Ukrainā. Jauniešu interesi izraisīja lietuviešu rakstnieces Ignes Zarambaites stāsts «Melndzelmji», kurā atklāj pusaužu meitenes traģisku pieredzi un liktenīgu izpriecu naktī. 2023. gadā šī spriedzes un mistikas piesātinātā grāmata saņēma Jāņa Baltvilka balvu.

Daudzi vecāki ir atzinuši, ka, pateicoties savam bērnam un viņa ieteikumam iesaistīties žūrijā, viņi atkal ir atsākuši lasīt. Vecāku žūrijas kolekcijā ir iekļautas četras grāmatas par dažādām tēmām: atklāj cilvēku patieso seju sarunās un sadzīvē laikā pirms Atmodas, vīziju par sociālajos tīklos iegūtu slavu un veiksmi, kas ne tikai iznīcina patiesās vērtības, bet pat izposta cilvēku dzīves, par mātēm un meitām, ģimenēm un neparastām draudzībām, attieksmi pret bērniem, par bērna iekšējās pasaules respektu, dažkārt grāmata sniedz padomu vai rosinā sabiedrībā diskusijas, stiprina ģimenes vērtības. Brīvā izvēlē no visas kolekcijas vecāku žūrijas dalībniekiem jāizlasa vēl viena grāmata – bērni un jaunieši lasa piecas grāmatas, vecāki arī. Tas palīdzēs arī uzzināt, kas aizrauj jaunos lasītājus, lai sekmīgi varētu veidoties saruna par izlasīto, bet sarunas ir visiem vajadzīgas. Lasot grāmatu, iegūsti daudz jaunu emociju, atziņu, atklāsmju, zināmu pieredzi, tādēļ izlasīta grāmata jau ir vērtība. Pēc anketu aizpildīšanas visi dalībnieki saņems košas pildspalvas ar programmas logo – patecībā par iesaistīšanos grāmatu vērtēšanā (pieteikties pie bibliotēkāra). Informācija ir atrodamā arī Valmieras bibliotēkas mājaslapā.

Visiem «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2023» ekspertiem būs iespēja laimēt kādu no Valmieras bibliotēkas balvām!

Balvu izlozē piedalīsies visu BJVŽ 2023 ekspertu aizpildītās elektroniskās anketas ar Valmieras bibliotēkas kodu CGVHT.

Lasi, vērtē, saņem balvīnu un lepojies!

Lolita Dreimane,
vecāku bibliotekāre

Avots: Liesma

Datums: 10-01-2024

Iespēja tikties ar bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatu autoriem

Lai radītu lielāku interesi par grāmatu lasīšanu, to dažādību, Talsu Galvenā bibliotēka janvārī uzsāk īstenot Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstīto projektu „Lasītājs izzina un vērtē”. Bērniem un jauniešiem bibliotēkā būs iespēja satikt rakstniekus un tulkotājus, kuru literārie darbi 2023. gadā iekļauti Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra īstenotās lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” daiļliteratūras darbu sarakstā.

Pirmā tikšanās Talsu Galvenajā bibliotēkā plānota 17. janvārī, kad pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni tiksies ar grāmatas „Soliņš un Miskaste” autori Ievu Samausku. Viņa savā darbā bērniem saprotamā valodā spēj parādīt dažādu lietu vērtību un nozīmi. Februārī sākumskolas vecuma bērniem Dace Meiere pastāstīs, ko nozīmē tulkot citu tautu autoru darbus latviešu valodā. Viņa tulkojusi tādas lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” iekļautās grāmatas kā „Melndzelmji”, kas tulkota no lietuviešu valodas, „Kaimiņi”, kas tulkota no katalāņu valodas. Martā pamatskolas vecuma jaunieši tiksies ar rakstnieku Tomu Deimonda Barvidi, kurš pārstāv fantāzijas žanru un izdevis savu debijas grāmatu „Zaļā dzīle”. Aprīlī sākumskolēnus ar veikumu iepazīstinās Ruta Svaža, kura sarakstījusi savu pirmo romānu bērniem „Pelesdēls Gudrinieks”, bet

maijā – sākumskolas vecuma bērniem tiešsaistē būs iespēja iepazīt Aneti Meleci un viņas sarakstīto darbu „Pazudušais miedziņš”.

Tā kā lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” iekļautās grāmatas ikviens var lasīt kopš 2023. gada maija, daudzi ir jau iepazīšini šos darbus, kas ļaus sarunā ar grāmatu autoriem un tulkotāju labāk pārrunāt tajos aprakstītos tēlus un notikumus. Šādas tikšanās bērniem un jauniešiem sniedz iespēju satikt radošas un talantīgas personas, uzzināt viņu domas par darbu tapšanu, grāmatu varoņiem un to aprakstītajām gaitām, savstarpējā sarunā – iedvesmoties vienam no otra. Tikšanās reizes ar minētajiem grāmatu autoriem aicināri piedalīties arī vecāki, bez kuru iesaistes un līdzdarbošanās minētā programma nav iedomājama.

Informāciju par plānotajām tikšanās reizēm ar rakstniekiem bibliotēka publicēs savā interneta vietnē www.talsubiblioteka.lv, sociālajā saziņas vietnē Facebook (Talsu Galvenā bibliotēka).

Projektu Talsu Galvenā bibliotēka īsteno ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Aiga Naudīņa,
Talsu Galvenās bibliotēkas
vecāku bibliotekāre

Avots: Talsu Novada ziņas

Datums: 2024, Janvāris

Digitalizē novadpētniecības materiālus Talsu Galvenajā bibliotēkā

Talsu Galvenā bibliotēka aktīvi strādā novadpētniecības materiālu digitalizācijas jomā. 2023. gadā ir digitalizētas vairāk nekā 120 novadpētniecības personāliju mapes, papildināta Digitālā bibliotēka ar vairāk nekā 100 unikāliem materiāliem. Bibliotēka aktīvi strādā ar materiālu – rakstu un grāmatu vāciņu – vizualizāciju Elektroniskajā katalogā.

Novadpētniecības mapes pieejamas datorā

Novadpētniecības lasītavā pieejamas ne tikai grāmatas un avīzes „Talsu Vēstis” numuri, pieejami arī citi materiāli par Talsiem, novadu un novadniekiem. Lai lasītājiem būtu pieejami apkopoti materiāli par noteiktiem tematiem, Novadpētniecības lasītavā tiek veidotas materiālu kopas jeb mapes par ievērojamām personām un tematiem. Lai nodrošinātu materiālu ilglaicīgu saglabāšanu, plašāku piekļuvi, aktīvi tiek veikta materiālu digitalizācija. Šobrīd strādājam ar 165 novadpētniecības personāliju mapju digitalizāciju, no kurām 123 mapes ir digitalizē-

tas – rezultātā ir iespēja izmantot digitālo mapju jeb digitālo kolekciju saturu Novadpētniecības lasītavas un Klusās lasītavās datorā. Materiāli tiek apstrādāti ar teksta atpazīšanas programmu (OCR), kas nodrošina vārdu meklēšanu tekstā. Tas nozīmē, ka vairs nav jāpāršķir katrs raksts, lai atrastu meklēto – atliek vien meklēšanas lodziņā ierakstīt nepieciešamos atslēgvārdus, lai no kolekcijas tiktu atlasīti raksti, kuros šie vārdi iekļauti.

Digitālā bibliotēka – vieta, kur glabājam unikālus materiālus

Talsu Galvenā bibliotēka kopā ar novada bibliotēkām rūpējas par unikālu materiālu plašāku pieejamību un ilgmužīgu saglabāšanu. Lai to īstenotu, esam izveidojuši kolekciju „Talsu novadpētniecība” Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālajā bibliotēkā digitalabiblioteka.lv. Kolekcijā šobrīd pieejami vairāk nekā 160 materiāli – fotogrāfijas, audioieraksti, video, rokraksti. Kolekcijā Talsu Galvenā bibliotēka ievietojuši vairākas fotogrāfijas, kur redzami Talsi 20. gadsimta sešdesmitajos gados. Pakā-

peniski tiek ievietoti arī pasākumu cikla „Mazpilsētas stāstnīca” materiāli. Aicinām apmeklēt Novadpētniecības lasītavu vai sazināties ar bibliotekāru, lai uzzinātu, kādi unikāli materiāli vēl ir pieejami.

Meklē sev nepieciešamos materiālus elektroniskajā katalogā

Aptuveni gadu Talsu novada bibliotēku Kopkatalogs ir ieguvis jaunu izskatu. Bibliotēka aktīvi turpina strādāt ar materiālu vizualizāciju – pievieno sīkbildes. Aprakstus par bibliotēkās pieejamiem novadpētniecības materiāliem meklējiet, ierakstot atslēgvārdu Elektroniskajā katalogā meklēšanas logā talsi.biblioteka.lv/AlisePAC. Kreisajā joslā ir izvēle *Katalogi*, kas izdala grāmatas, plates, diskus (Elektroniskais katalogs) no avīžrakstiem un citiem novadpētniecības materiāliem (Novadpētniecība). Ja vēlaties izmantot materiālu, bet to nav iespējams rezervēt, ievietojiet to vēlmju sarakstā (sirds simbols), lai varētu to lūgt izsniegt bibliotēkā.

Talsu Galvenā bibliotēka

Avots: Talsu Novada Vēstis

Datums: 2024, Janvāris

Avots: Diena

Datums: 09-01-2024

AR KNĀBI

◀ **JŪRMALAS** Centrālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu nodaļā šodien tiks atklāta izglītojoša interaktīva izstāde pirmsskolas vecuma bērniem un viņu ģimenēm *Vai grāmatai ir knābis?* par grāmatas ceļu no rakstnieka radīta stāsta līdz grāmatplauktam. Tās autori ir māksliniece Rūta Briede, dzejniece Inese Zandere un dizainers Artis Briedis.

INGŪNA PURAKALNE ir motivēta veidot īpašu un lasītājiem pievilcīgu bibliotēkas vidi.
Foto: Vitālijs Prutskis

Strādā dzimtajā Daudzeses pagastā

Par Daudzeses pagasta bibliotēkas vadītāju izvēlēta Ingūna Purakalne, kura sākusī darbu 1. decembrī. Līdzšinējā ilggadējā bibliotēkas vadītāja Vallija Lucāne devusies pelnītā atpūtā.

Jaunjelgavas pilsētas bibliotēkas vadītāja Aina Strazdina informē, ka amatam pieteicās pieci pretendenti, diviem bija neatbilstoša izglītība, un pārrunas notika ar trim. Augstāko izglītību ieguvuši visi trīs kandidāti, tomēr bibliotēkara izglītības nebija nevienam. Pēc pārrunām bibliotēkas vadītājas amatam izvēlēta Ingūna Purakalne, kura dzīvo Daudzeses pagastā, ir zinātne mācīties gribēja, komunikabla, enerģiska, azartiska, aktīva un atraktīva, orientēta uz panākumiem, ar interesi par literatūru, psiholoģiju un savu redzējumu par bibliotēkas nākotnes attīstību.

Ingūna Purakalne ir absolvējusi Sociālo Tehnoloģiju augstskolu, kurā ieguvusi profesionālo bakalaurea grādu tiesību zinātnēs un juriskonsulta kvalifikāciju un ir gatava apgūt arī bibliotēkas darbā nepieciešamo profesionālās pilnveides kursu.

"Daudzeses pagasta bibliotēku uztveru ne tikai kā grāmatu glabātuvi, bet arī kā modernu un pulcējošu satikšanās un notikumu vietu, kur cilvēki bagātinās ar zināšanām, dalās ar idejām un iedvesmojas dažādos pasākumos," saka Ingūna Purakalne. "Lai arī man nav iepriekšējas pieredzes šajā jomā, ticu, ka mana atbildības sajūta un motivācija ir lielisks pamats, lai veidotu īpašu un lasītājiem pievilcīgu bibliotēkas vidi. Savā darbā likšu uzsvāru uz saskarsmi un dialogu ar katru lasītāju, jo uzskatu, ka ar siltu un atvērtu attieksmi noteikti izdosies radīt gaisotni, kurā lasītājs jūties gaidīts un svarīgs. Man ir liels gods un īpašs prieks strādāt savā dzimtajā pagastā."

Daudzeses pagasta bibliotēka ir atvērta pirmdienās, ceturtdienās no pulksten 8.30 līdz 18.00, otrdienās un trešdienās – no pulksten 8.30 līdz 16.30, piektdienās – no pulksten 8.30 līdz 13.30, sestdienās un svētdienās slēgta.

Jaunumiem tagad iespējams sekot līdzi Facebook lapā "Daudzeses pagasta bibliotēka".

Avots: Aizkraukles Novada Vēstis

Datums: 18-12-2023

Beburu bibliotēkai jauna vadītāja

Ar 2. janvāri Bebru pagasta bibliotēkas vadītāja ir Silva Grunšteina.

IVETA SKABA

Pērnā gada izskaņā pelnītā atpūtā devās ilggadējā Bebru pagasta bibliotēkas vadītāja Ausma Rode. Viņa šajā amatā bija aizvadījusi gandrīz 25 gadus.

Silva Grunšteina ir bebrēniete un bibliotēku apmeklēja, jau mācoties skolā. No 2020. gada Silva sāka te strādāt par bibliotekāri. Lai arī slodze bija maza – tikai 0,2 slodzes –, šis darbs ar katru dienu iepatikās arvien vairāk, tādēļ, kad tika izsludināts konkurss uz vadītāja amatu, nolēma pieteikties.

Silva ir strādājusi arī par pārdevēju veikālā, kas deva pieredzi darbam ar cilvēkiem. "Sākumā man nebija ne jausmas, kāds ir bibliotēkara darbs," stāsta Silva. Vēl viens iemesls, lai pieteiktos šim amatam, bija tas, ka darbavietā ir māju tuvumā. Silva bija arī vienīgā pretendente šim amatam.

Stāstot par pirmo darbdienu, jaunā vadītāja teic, ka izjutusi nelielu uztraukumu. Iepriekš bija līdzās Ausma Rode, kura vienmēr devusi padomu, nu ar visu jāietiek galā pašai. Darba pienākumi jāsavieno ar mācībām Latvijas Nacionālās bibliotēkasursos "Bibliotēku, informācijas un arhīvu zinības", kas ilgs pusotru gadu.

Runājot par iecerēm, jaunā vadītāja teic, tā kā viņa pati ir māmiņa, patīk darboties ar bērniem. Bērni šobrīd aktīvi iesaistās dažādos pasākumos. Jaunajai vadītājai ir arī padomā sadarboties ar sociālās aprūpes centru "Vecbebris". Iespējams, te varētu uzrunāt jauniešus, kuri vecajiem ļaudīm palasītu grāmatas.

Grāmatu krātuvē tiks rīkotas arī dažādas izstādes. Šobrīd apskatāma Maldas Rācenes pūcišu kolekcija. Pūcītes Bebru pagasta bibliotēkā "uzturēsies" līdz 12. februārim. Visi bibliotēkas jaunumi tiks atspoguļoti "Facebook" lapā, tā ka interesentiem atliek sekot līdzi. ♦

JAUNĀ VADĪTĀJA. No šī gada 2. janvāra Bebru pagasta bibliotēkai ir jauna vadītāja – Silva Grunšteina.

Foto no personīgā albuma

Avots: Staburags

Datums: 12-01-2024

Kad runā par lasīšanu, aktualizējas divas tēmas – grāmatas ir dārgas un bērni nelasa. Toties palielinās izlasīto grāmatu skaits bibliotēkās. Aizvien pieprasītākas ir grāmatas angļu valodā, arī to piedāvājums bibliotēku krājumos pamazām papildinās.

SARMĪTE FELDMANE

Prioritāte grāmatām latviešu valodā

Cēsu Centrālās bibliotēkas galvenā speciāliste Aija Lauberga uzsver, ka grāmatu iegādē bibliotēkām vienmēr prioritāte būs izdevumi latviešu valodā. “Ja varam atļauties, tad tiek nopirkta arī kāda grāmata angļiski,” stāsta A.Lauberga un piebilst, ka pieprasījums pēc grāmatām angļu valodā aizvien palielinās. “Jaunieši meklē daļlīteratūru angļu valodā. Ir saraksts ar tiem izdevumiem, par kuriem interesējusies lasītāji. Ja būs iespēja, kādas tiks nopirkas,” saka galvenā speciāliste un uzsver, ka bibliotēkas ir pateicīgas tiem, kuri dāvina grāmatas angļu valodā. Tādu krājuma ir daudz.

Cēsu Centrālās bibliotēkas kopkatalogā visās novada publiskajās bibliotēkās ir 2851 nosaukuma daļlīteratūras un bērnu literatūras izdevumu angļu valodā. Centrālajā bibliotēkā – 1400, tai skaitā bērniem 150, Priekuļu bibliotē-

Jaunā paaudze lasa angļiski, ne latviski

kā – 133 nosaukumu grāmatas, Līgatnes pagasta bibliotēkā – 88, Jaunpiebalgas pagasta – 35, Līvos – 11, pārējās ir mazāk vai nav nemaz. “Kur izdevumu angļu valodā maz, tie, kas ir, lielākoties ir grāmatas bērniem. Ja bibliotēkā nav grāmatu angļiski, tad tad nav pieprasījuma, jo bibliotēkāres seko līdzī tam, ko lasītāji vēlas,” saka Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore Natālija Krāma. Grāmatas krievu valodā novada bibliotēkas gandrīz nepērk, vien kādu, jo ir lasītāji, kuri vēlas lasīt oriģinālvalodā, nevis tulkojumā.

A.Lauberga pastāsta, ka bibliotēkā daudzi meklē mācību grāmatas par mārketingu, menedžmentu, par pirmsskolas izglītību. Diemžēl publiskā bibliotēka nevar atļauties tādas iegādāties. Taču var arī jautāt, vai publiskajā bibliotēkā jābūt speciālajai mācību literatūrai angļu valodā, kas nepieciešama studentiem, skolēniem. Ar tām būtu jānodrošina izglītības iestādēm. Daudz grāmatu angļu valodā ir novada vidusskolu bibliotēkās.

Oriģinālvalodā cits baudījums

Priekuļu pagasta bibliotēkas bibliotekāre Agnese Šteinberga pastāsta, ka pirms dažiem gadiem grāmatu krājums angļu valodā bi-

jis pavisam niecīgs. Tad populāras bija grāmatas jauniešiem, fantastika. Bibliotēkas plaukti tika papildināti ar detektīviem, romāniem, un tie atrada savus lasītājus.

“4.klases skolēni izteica vēlšanos lasīt angļiski un lasa. Bērnu vidū patlaban populārākie ir Deiva Pilkiņa “Dogmena” sērijas izdevumi latviešu valodā. Tagad ir arī angļiski. Ir skolēni, kuri bibliotēkā prasa grāmatas tikai angļu valodā,” stāsta bibliotekāre un vērtē, ka jaunieši labprāt lasa arī e-grāmatas, tās iegādājas internetā, kur, protams, angļu valodā izdodas ir lētākas. Viņi lasāmvielu nemeklē bibliotēkā. Dažādu paudžu pieaugušie, arī seniori, ja vien prot valodu, izvēlas lasīt oriģinālvalodā.

Priekuļu bibliotēkā grāmatām krievu valodā ir savi lasītāji, arī ukraiņi. Iecienītākie ir detektīvi. “Finansējumu atvēlam izdevumiem arī angļu un krievu valodā, bet vienmēr prioritāte ir grāmatas latviešu valodā. Taču katru grāmatu svešvalodā izlasa vairāki lasītāji, pērkam ne jau vienu,” saka A.Šteinberga un uzsver, ka bērni, jaunieši lasa, nav pamata satraukumam, bet viņi nelasa latviski. Tas jau ir kas cits.

Līgatnes pagasta bibliotekāre Madara Vorza pastāsta, ka vismaz mēnesī viena grāmata angļu valodā tiek iegādāta. “Ir lasītāji, kuri vēlas lasīt angļiski, bijis arī kāds ārzemnieks. Grāmatas angļiski

ieinteresē jauniešus. Lasa un gan jau paņēms rokās arī izdevumus latviski,” pārdomās dalās bibliotekāre M.Vorza, piebilstot, ka diemžēl nemaz ne tik reti nākas vilties tulkojumos. Viņa pastāsta, ka pēdējā laikā kāda izdevniecība tulkotajām grāmatām nemaina vāku oriģinālo noformējumu un lasītāji uzreiz atpazīst izdevumu. Tiem, kuri seko līdzī literatūrai, tas ir svarīgi. Gadījies, kad kāds gaida tulkoto grāmatu, izrādās, tā jau krietnu laiku ir plauktā, bet to var atpazīt, vien palasot, jo vāku noformējums neatbilst saturam, nemaz nerunājot par nosaukuma interpretāciju. M.Vorza pastāsta, ka pagasta bibliotēkā nav grāmatu krievu valodā, jo nav pieprasījuma, ja ir interese – tās pieejamas pilsētas bibliotēkā.

Ir pieprasījums un piedāvājums

Cēsu grāmatnīcā “Globuss” ir visplašākais grāmatu piedāvājums angļu valodā. Vadītāja Dana Sunepa pastāsta, ka tās aizņem trīs plauktus un izlikta arī uz galda. Pirms pāris gadiem grāmatnīcā bija viens neliels plaukts, kur tika piedāvāti ap 30 izdevumiem, tagad to ir simtos.

“Ir dienas, kad apmēram vienādu skaitu grāmatu pārdodam latviešu un angļu valodā. Grāmatnīcā pieejami paši jaunākie

izdevumi. Ir grāmatas, kuras ir gan latviski, gan angļiski,” stāsta D.Sunepa.

Citīgākie grāmatu pircēji ir no 12 līdz 18 gadu vecumam. Jaunāki bērni nāk kopā ar vecākiem un izvēlas interesējošus izdevumus. “Jaunieši labprāt lasa, bet angļiski, ne latviski. Viņu vidū iecienīti ir detektīvi, fantāzijas, arī romāni. Jaunieši ir zinoši, meklē konkrētas grāmatas. “Netflix” noskatās filmas un pēc tam grib izlasīt grāmatas, pēc kurām tās uzņemtas. Pieaugušie cītīgi seko līdzī jaunumiem literatūrā, zina, kad kādas sērijas vai autoru grāmatas iznākušas, un meklē tās grāmatnīcā,” ikdienas vērojums dalās grāmatnīcas vadītāja un piebilst, ja pārdošanā viena grāmata ir angļiski un latviski, tad reti kurš pērk tulkojumu. D.Sunepa atzīst, ka pārdomas raisa tulkojumu kvalitāte, kas ne vienmēr lasītājam atklāj autora uzrakstīto oriģinālvalodā.

Grāmatas angļu valodā lielākoties ir lētākas nekā tās, kuras izdevušas Latvijas izdevniecības. Angļiskie izdevumi parasti ir mikstos vākos, kvalitatīvi iesieti.

“Regulāri sūtām bibliotēkām latviski iztulkotu informāciju par jaunākajiem izdevumiem angļu valodā. Tā noder, ja bibliotēkas lasītāji interesējas par konkrētiem darbiem,” teic D.Sunepa. □

Avots: Druva

Datums: 12-01-2024

Iesaki literāros darbus Aleksandra Pelēča prēmijai!

Aprīlī tiks piešķirta kārtējā Aleksandra Pelēča literārā prēmija kādai Talsu pusei veltītai grāmatai.

Arī šogad neiztrūkstošs un nozīmīgs ir konkursa sākumposms, kad ikviens var ieteikt konkursa nolikumam atbilstošus darbus. Tādēļ Talsu Galvenā bibliotēka aicina lasītājus, autorus, izdevējus un ikvienu interesentu līdz 24. janvārim iesniegt grāmatu ieteikumus nominēšanai prēmijai. Šobrīd tiek apzināti 2023. gadā izdoti darbi, kas ir cieši saistīti ar Talsu novada kultūrvēsturisko dzīvi.

25. janvārī bibliotēkas darbinieki izvērtēs ieteikumu atbilstību nolikumam un izvirzīs Aleksandra Pelēča literārās prēmijas pretendentes.

2024. gadā balsojums par lasītāju simpātiju balvas ieguvēju notiks no 1. februāra līdz 7. aprīlim – ikviens varēs nobalsot par sev tīkamāko grāmatu bibliotēkā vai tīmeklī. Vērtēšanas komisija šajā periodā iepazīsies un izvērtēs nominētos darbus un noteiks literārās prēmijas ieguvēju. 10. aprīlī Talsu Galvenajā bibliotēkā notiks konkursa noslēguma pasākums, kurā tiks paziņoti rezultāti un pasniegta prēmija.

Pretendentu pieteikuma

anketas iespējams iesniegt klātienē Talsu Galvenajā bibliotēkā (Brīvības iela 17a, Talsi), Pašvaldības Apmeklētāju pieņemšanas centrā (Kareivju iela 7, Talsi) vai elektroniski, sūtot e-pastā: petnieciba@talsi.lv. Ja nezini, kādas grāmatas izdotas par Talsu novadu vai novadniekiem, vai vēlies atrast īsto grāmatu, ko ieteikt, nāc uz kādu no Talsu novada bibliotēkām!

Aleksandra Pelēča prēmijas nolikums un pretendenta pieteikuma anketa pieejama Talsu Galvenās bibliotēkas tīmekļa vietnē www.talsubiblioteka.lv. Prēmija izveidota, lai godinātu rakstnieka Aleksandra Pelēča piemiņu, popularizētu viņa literāro mantojumu, atbalstītu literāro darbu autoru jaunradi un sekmētu jauno autoru literāro darbību. Katru gadu viens autors saņem prēmiju 500 eiro apmērā par iepriekšējā gadā izdotu izcilu literāru darbu, kas ir saistīts ar sava laikmeta un Talsu novada norisēm, kurā ir saite starp mūsdienu dzīvi, garīgiem ideāliem un absolūtām vērtībām un kas ieguvis pretendenta izvērtēšanas komisijas augstāko vērtējumu.

Talsu Galvenā bibliotēka

Avots: Talsu Novada Ziņas
Datums: 2024, Janvāris

Lasītpriekam pievērš uzmanību

Aprit pieci gadi, kopš ikvienam 3td e-grāmatu bibliotēkas vietnē www.3td.lv ir iespēja bez maksas legāli lasīt dažādu žanru un tematikas literatūru latviešu valodā tiešsaistē visā pasaulē. 3td.lv piecu gadu jubilejā interesenti aicināti piedalīties reģionālajās norisēs Latvijā, kurās izdevēji, rakstnieki, lasītāji, autori un īpašie viesi aktualizēs un diskutēs par lasītprieku, lasīšanas veicināšanu, kā arī e-grāmatu latviešu valodā ērtu pieejamību 24/7 režīmā. Pirmais notikums – **12. janvārī plkst. 14.00 Valmieras Integrētajā bibliotēkā.**

Valmierā diskusijā par lasīšanas veicināšanu piedalīsies Dace Melbārde, Eiropas Parlamenta deputāte, Daiga Rokpelne, Valmieras bibliotēkas direktore, Vija Kilbloka, «Zvaigzne ABC» valdes priekšsēdētāja, Zane Nuts, rakstniece, un Aldis Liepa, Kultūras informācijas sistēmu centra projekta vadītājs.

Zane Bulmeistare

Valmieras novada pašvaldībā

Avots: Liesma
Datums: 10-01-2024

"Mūsu galvenais kapitāls ir cilvēki – viņu spējas, zināšanas un talanti. Mūsu kapitāls ir daba, vide un telpa. Arī kultūras mantojums un radošums, spēja sadarboties un kopā izdarīt to, ko nav iespējams paveikt katram atsevišķi, ir mūsu kapitāls un izaugsmes resursi." (Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.)

Ne tikai grāmatas...

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

14. decembrī Balvu muižā svinēja svētkus par paveikto – noslēgumu Eiropas Savienības Pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projektam "Ne tikai grāmatas – bibliotēkas uzņēmējdarbības atbalstam! II".

Biedrība "Radošās Idejas", Balvu novada pašvaldība un biedrība "Ziemeļlatgales partnerība" (jauns partneris) apvienoja spēkus, lai veicinātu uzņēmējdarbību Balvu novadā un plašākā mērogā, stiprinot un paplašinot uzņēmējdarbības atbalsta sistēmu un pieeju moderniem un inovatīviem resursiem.

Nemot vērā pirmajā starptautiskajā un vērienīgajā projektā "Ne tikai grāmatas – bibliotēkas uzņēmējdarbības atbalstam!" (saīsinājums – Ne tikai grāmatas), kas tika īstenots 26 mēnešu garumā (no 2019. gada 30. maija līdz 2021. gada 30. jūlijam), identificēto labo praksi kaimiņvalstī, Balvu Centrālā bibliotēka un Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs pārceļas uz kopīgu telpām Balvu muižā, radot spēcīgāku sinerģiju un veicinātu sadarbību. Vienvietā tiek radīta mūsdienīga, vizuāli pievilcīga vide un sniegti dažādi pakalpojumi, ko uzņēmēji un jebkuri interesenti varēs izmantot. Viss pirmajā projektā "Ne tikai grāmatas" iegādātais aprīkojums, mēbeles un izstāžu vadības sistēma tiks pārvietots uz Balvu novada pašvaldības atjaunojamajām telpām Balvu muižas 1. stāvā. Tādā veidā tiks piesaistīti Balvu muižai vairāk apmeklētāju un atdzīvīnās to.

Projekta ietvaros tiks iegādātas teltis, un uzņēmējiem ir iespēja bez maksas iznomāt telti, galdu un krēslus dalībai tirdzīņos un citos pasākumos no Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra un biedrības "Radošās Idejas".

Pirmajā projektā partneri Latvijā bija biedrība "Radošās Idejas" (vadotais partneris) un Balvu novada pašvaldība, kur labuma guvēji – Balvu Centrālā bibliotēka un Ziemeļlatgales Biznesa un tūrisma centrs. Otrs "Ne tikai grāmatas II" projekts ir pirmā projekta turpinājums, kas tika īstenots 2023. gadā tikai Latvijā ar pārrobežu efektu. Partneri – biedrība "Radošās Idejas" (vadotais partneris) un Balvu novada pašvaldība, kur labuma guvēji – Balvu Centrālā bibliotēka un Ziemeļlatgales Biznesa un tūrisma centrs un uzaicinātais jaunais partneris – biedrība "Ziemeļlatgales partnerība", lai pastiprinātu sadarbību ar uzņēmējiem un jauniešiem vietējā līmenī.

Abu projektu rezultātā tiks stiprināta un pilnveidota biznesa atbalsta vide un paplašinājās pieeja resursiem, lai sāktu un attīstītu biznesu, un vietējā kopiena vairotos uzņēmējdarbības gars.

Projektā "Ne tikai grāmatas – bibliotēkas uzņēmējdarbības atbalstam! II":

Balvu novada pašvaldība

projekta ietvaros organizēja divus seminārus: "Liderības prasmes inovāciju vadības procesu organizēšanā" un "Eksportspējas stiprināšana – pārdošanas platformas internetā" un vienu meistarklasi "Prasmīga uzstāšanās".

Balvu muižas 1. stāva konferences zāle tagad ir aprīkota ar modernu aprīkojumu klātienē un tiešsaistē pasākumiem. No projekta finansējuma iegādāti: 88 krēsli, skaņu sistēma (komplekts: aktīvā skanda – 2 gab., akustisko sistēmu statīvs – 2 gab., radiosistēma ar rokas mikrofonu, radiosistēma ar jostas raidītāju, galvas mikrofons, skaņu pults) un video kamera, 2 datori, dokumentu kamera un 2 skārienjutīgie ekrāni.

Biznesa atbalsta vides stiprināšanai un pilnveidei iegādāts un uzstādīts arī digitālais kiosks pie strūklakas "Ūdensroze", vitrīnas – 3 komplekti, mēbeles biznesa vides pilnveidošanai (krēsli, divāns, galds), klusuma kabīnes komplekts Balvu muižā. Arā digitālais kiosks veicina vietējo uzņēmumu, produktu un tūrisma aktivitāšu popularizēšanu.

Biedrība "Ziemeļlatgales partnerība" organizēja uzņēmējdarbības aktivitātes jauniešiem un mācību vizīti.

➤ MeeT UP ar uzņēmēju un gatavošanas meistarklase. Jaunieši iepazīna profesiju daudzveidību "Kureti Cafe", kur tās īpašnieks Edgars Kalva iepazīstināja ar uzņēmējdarbības pamatiem, kā arī deva iespēju jauniešiem ne tikai sagatavot produktus pasūtītajiem ēdieniem, bet arī apkalpot kafējnicas apmeklētājus – pieņemt pasūtījumus, kases aparātā izsist čeku, pagatavot kafiju un pasniegt klienta pasūtīto ēdienu.

➤ "Pankūkas ar uzņēmējiem". Jauniešiem bija iespēja tikties ar influenceriem – multimākslinieku Kasher (Kašers) jeb Kasparu Blūmu-Blūmani un Madaru un Edgaru Kivkucāniem, kas no Balviem pārcēlušies uz dzīvi Čikagā un izveidojuši veiksmīgu ēdināšanas biznesu, kā arī aktīvi ved "Instagram" kontus, lai iepazītos ar viņu veiksmes formulām.

➤ Kā var pelnīt naudu ar mūziku? Kas tas ir – hobijs vai biznes? Novada jauniešiem bija vienreizēja iespēja tikties ar repa apvienību "Goda vārds", skatīt repa rīmes kopā ar mūziķiem un noslēgumā noklausīties viņu uzstāšanos Balvu Kultūras un atpūtas centrā.

➤ Kā var pelnīt naudu ar mākslu? Jauniešiem bija iespēja piedalīties grafi mākslā pie māksliniece KTWIE asistentes Oksanas, kura iepazīstināja ar grafi vēsturi un māksliniekiem gan pasaulē, gan Latvijā, kā arī izveidoja legālo grafi sienu Kubulās.

➤ Cik svarīga ir vizuālā identitāte digitālajā vidē? Jaunieši varēja iepazīties ar noderīgiem padomiem sociālo tīklu veidošanā kopā ar digitālā satura veidotāju, fotogrāfi Tatjanu Vinogradovu pasākumā "Vizuālā identitāte digitālajā vidē". Šoreiz Tatjana iepazīstināja gan ar praktisko pusī satura veidošanā, gan ar padomiem, kā veiksmīgi izmantot sociālo tīklu platformas savas idejas attīstīšanai.

➤ Simulācijas spēle. Jaunieši piedalījās aktivitātē "Zaļā uzņēmējdarbība", kur kopā ar Balvu novada bērnu un jauniešu centra darbiniekiem radīja dažādas biznesa idejas, ar kurām var

pelnīt naudu, dzīvojojo Balvu novadā, ņemot vērā dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas pamatprincipus.

➤ Mācību vizīte. Biedrība "Ziemeļlatgales partnerība" Balvu novada uzņēmējiem organizēja divu dienu pieredzes braucienu "Iepazīsti aktīvos darītājus" Česū un Limbažu novados. Balvu novada uzņēmējiem bija iespēja smelties iedvesmu no vietējiem ražotājiem, amatniekiem un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem,

Projekta "Ne tikai grāmatas II" komanda: Pirmajā rindā no kreisās puses: Ruta Cibule, Balvu Centrālās bibliotēkas direktore un Balvu novada pašvaldības deputāte, Daina Tutīņa, Balvu novada pašvaldības izpilddirektore, Sanita Putniņa, biedrības "Radošās Idejas" dibinātāja, projektu "Ne tikai grāmatas" vadītāja. Otrajā rindā no kreisās puses: Anīta Kairiņa, biedrības "Radošās Idejas" valdes locekle, projektu aktivitāšu Balvu novadā koordinatore, Krista Medne, biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" projekta koordinatore, Ieva Leišavniece, biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" projekta grāmatvede, Žanete Lemešonoka, biedrības "Radošās Idejas" projekta grāmatvede, Senta Šmite, Balvu novada pašvaldības projektu koordinatore, Gunīte Laičāns, Balvu Centrālās bibliotēkas un projekta datorsistēmu administrators, Mārite Orliņa, Balvu novada pašvaldības Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra vadītāja.

kā arī apskatīt īstenotos LEADER projektus.

➤ Kapacitātes celšanai, projekta aktivitātēm un biznesa atbalsta vides stiprināšanai un pilnveidei iegādāti: 3 portatīvie datori, 1 projektoris, 5 planšetdatori, skaņuru kompleks ar 2 skandām un Bluetooth skaņrunis (JBL) un 3 komplekti ar bezvadu mikrofoniem.

Biedrība "Radošās Idejas" vadīja projektu, organizēja projekta noslēguma pasākumu š.g. 14. decembrī Balvu muižā, pielāgoja pirmā projekta rezultātus un sagatavoja divas bezmaksas publikācijas:

➤ Bezmaksas mācību materiālu "Sāc savu uzņēmējdarbību! Praktiski uzdevumi uzņēmējdarbības uzsācējiem".

Ši mācību materiāls mērķis ir interaktīvā veidā iepazīstināt ar uzņēmējdarbības pamatiem. Materiāls dod iespēju formulēt biznesa ideju un izveidot vienkāršu biznesa modeli biznesa idejas īstenošanai dzīvē. Mācību materiāls būs noderīgs gan tiem, kas vēlas uzsākt uzņēmējdarbību, gan arī skolotājiem un izglītotājiem, kas strādā ar jauniešiem un pieaugušajiem. Materiālā iekļautie uzdevumi, tos pielāgojot attiecīgajai mērķa grupai, ir plaši izmantojami grupu nodarbībām vai individuāliem darbiem. Materiāla autore ALISE VITOLAI ir vairāk nekā 10 gadu pieredze vietēju un starptautisku apmācību vadīšanā un mācību materiālu sagatavošanā uzņēmējdarbības jomā. Viņa ir ieguvusi ekonomikas doktora zinātnisko grādu Rīgas Tehniskajā universitātē un veikusi pēc doktorantūras pētījumus Berlīnes Brīvajā universitātē Vācijā un Indianas Universitātē Amerikas Savienotajās Valstīs.

Bezmaksas mācību materiāls ir pieejams un tiek dāvināts Balvu novada skolām.

➤ Bukletu "Kultūras radošums Balvu novadā" latviešu un angļu valodā.

Bukletā ir apkopotas Balvu novada kultūrtelpas un kultūras izpausmju daudzveidīgu aktivitāšu, pasākumu veidotāji, sabiedrības jaunrades un radošuma aktivitātes, kultūrvēsturiskā mantojuma un amatniecības prasmi saglabāšanas un nodošanas aktivitātes, pasākumi, vietas. Balvu novads ir bagāts ar radošuma un kultūras izpausmju daudzveidību – amata meistari, viedais ciems, meistarklases, kultūrvēsturiskie pasākumi.

Bukletu maketēja ANITA KAIRIŅA, tas ir pieejams un tiek dāvināts Balvu novada kultūras nesējiem, amata meistariem u.c.

Kultūras mantojums spēj DZĪVOT, pateicoties vietās aktīviem cilvēkiem ar prasmi organizēt, saliedēt, plānot, ieinteresēt, atbalstīt, veicinot tradīciju saglabāšanu un nodošanu no paaudzes paaudzē. Cieņsim, leposimies, novērtēsim to, kas mums ir!

Aicinām mācību materiālu un bukletu saņemt, zvanot biedrības "Radošās Idejas" valdes loceklei Anitai Kairiņai, tālr. 29137849.

Radošās
Idejas
BIEDRĪBA

PALDIES VISIEM Balvu novada uzņēmējiem un kultūras radošuma nesējiem, Jūs esat Balvu novada verība – dārgums! Paldies visiem iesaistītajiem un sadarbības partneriem!

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finanšu atbalstu. Par tās saturu pilnībā atbild biedrība "Radošās Idejas" un tā var neatbilst Eiropas Savienības viedokli.

Avots: Vaduguns

Datums: 09-12-2023

Ar bērniem spēlē spēles un lasa grāmatas

Aija Socka

Pagastus un tajos esošās iestādes bieži vien raksturo tas, kādi tur strādā cilvēki, cik viņi ir ziņoši, laiņi un darbiņi, kā prot saprasties ar vietējiem iedzīvotājiem. "Esmu priecīga būt Kupravā, kur jau iepriekš strādāju 11 gadus, cilvēki man ir zināmi," teic Kupravas bibliotēkas vadītāja IVETA MEDNECE.

Kupravas bibliotēkā strādājat nedaudz vairāk kā gadu. Kā raksturotu šo laiku un savas sajūtas darbā kopš brīža, kad ienācāt darbavietas telpās?

– Jā, ir izvadīts darbigis gads. Sajūtas ir ļoti labas un prieks, ka ir atsaucīgas kolēģes citās bibliotēkās. Sakot strādāt bibliotēkā, praktiski neko nezināju no tā, ko dara bibliotēkārš, izņemot to, ka jāizsniedz un jāsaņem grāmatas. Gada laikā esmu veikusi grāmatu rekatalogizāciju un veiksmīgi izgāju bibliotēkās akreditāciju. Censos bibliotēkū sapost katriem svētkiem, lai apmeklētājiem būtu patīkami ienākt un būtu vēlme atgriezties.

Kādu profesiju bijāt izvēlējusies, mācoties skolā, kādu apguvāt un vai tāja strādājāt? Cik, Jusuprāt, ir viegli vai grūti jaunībā zināt savu sapņu profesiju?

— Pēc devītajās klases devos mācīties uz Vecbebru Lauksaimniecības tehnikumu, kur ieguvu biškopja specialitāti. Par biškopu gan nostrādāju tikai vienu sezonu, jo likvidējās padomju saimniecības. Daba man vienmēr ir bijusi tuva. Bites gan tagad ir tikai pie māmām, kas aizbraucu palīgā. Domāju, ka jaunībā ir grūti uzreiz izvēlēties pareizo profesiju. Vairākas sezonas nostrādāju par ugunsardzīti ugunsnoveļošanas tornī, kur stundām no torņa varēja vērot dabu, zverņus un putnus. Bet tas bija tikai sezonas darbs. Tad dzīve piedāvāja iespēju strādāt Medpējas tautas namā par mākslinieciskās daļas vadītāju. Līdz ar to pabeidzu arī Latvijas Kultūras skolu (pašlaik – kolekdža), apgūstot svētku organizatora profesiju. Patika darbs ar cilvēkiem, kas ļāva radoši izpausties. Uzskatu, ka jānācās ir visu laiku. Katra profesija prasa savas zināšanas, tāpēc šogad pabeidzu arī mācības Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB), kur apguvu bibliotēku zinību pamatus.

Kāda ir parasta ikdienā lauku bibliotēkā? Kāda loma ir bibliotēkām mazā pagastā, kur nav skolas, ir maz darbavietu, dzīvo dažādu tautību cilvēki...?

– Bibliotēka ir vieta, kur satiekies cilvēkiem.

aprunāties un pavadīt kopā laiku. Bibliotekārs ir, ka saka, universālais kareivis, kuram ir jāpārziņo visas dzīves jomas. Apmeklējāt nāk neēt grāmatas un periodiku, izmanto printeri, datoru un vienkārti parunājas. Kāds atnāk izstāstīt savu bēdu stāstu, kāds cits – lai padalītos savos priekos. Iklekānā apmeklējājam palidzu kān ar dzīvesviestas deklarēšanu, kān ar pakalpojumiem, kas saistīti ar www.latvija.lv. Palidzu arī ar praktiskām lietām, piemēram, papildināt telefona kontu. Bēni bibliotēku vairāk izmanto skolas brīvaliķos – spēle gada spēles, zīmē, krāso. Pagastā dzīvo dažādu tautību cilvēki, tāpēc ir pieprasīta literatūra krievu valodā, ko iespējo robežas arī cēnos sagādāt.

Plekrītāt uzskatām, ka bibliotekāri daudz lasa un smalki pārzina literatūru? Kuras iedzīvotāju grupas cītīgi lasa grāmatas?

– Bibliotekāri noteikti lasa un ir lietas kursā par jaunākajām grāmatām. Pašai gan gribētos vairāk laika atlicināt grāmatu lasīšanai. Kupravis bibliotēkā aktivāki lasītāji, kā arī datora lietotāji ir vīrieši. Vīņi vairāk lasa grāmatas, bet sievietes – preses izdevumus.

Ar kādiem pasākumiem iepriecināt bibliotēkas apmeklētājus? Kādas aktivitātes plānojat šomēnes?

- Katru mēnesi ir literārās izstādes, kas veiktas kādam rakstniekam vai aktierim. Viņi ir tematiskās izstādes, ko veidoju, gaidot gadskārtu svētkus. Piemēram, notika sveču liešanas darbnīca, Mārtindienas svēšana. No augusta līdz oktobrim bibliotēkā bija skatāma mammas dzīvnieku un putnu izbāzeņu izstāde, decembrī plānotā izstāde sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo Biedrības Balvu teritoriālo organizāciju. Vēl ir plānota kafijas pēcpusdiena ar čačāķajiem lasītājiem, lai pārņemtu, ko labu un interesantu varētu darīt nākamajā gadā, uzklaustu ieteikumus un pateiktos čačāķajiem lasītājiem.

**Esat iesaistījusies brīvprātīgajā
darbā. Ko šis darbs ir devis,
atgādinājis un, iespējams, mācījis?**

– Kopš 2019.gada darbojos LSK kā brīvprātīga. Ikdienā daļu partikas un higiēnas pakas trūcīgām un maznodrošinātajām personām. Cilvēki ir priecīgi par iespēju saņemt paciņas. Mēs nevaram zināt, kas ar mums būs rīt, būs darbiņš vai nē, vai varbūt nāksies lūgt palīdzību sociālajā dienestā.

Kā sākas Jūsu medību gaitas – tēva pierunāta pirmoreiz gājāt medībās vai arī pašai radās interese, ka nevarējāt vienkārši palikt mājās? Kādas

Mājas sargi. Sunītes – Mokka un Ziga – sargā māju un saimniekus.

Foto - no personica arhiva

-oto - no persona amiva

Iveta. "Tad, kad sastapu topošo vīru, par uzvārdu, kas ir saistīts ar medībām, pat neiedomājos. Tā ir liktena sakritība," smeļ I.Medniece.

Jūsmājās ir ievērojamākās medību trofejas?

– Medības – tas, šķiet, ir jau likumsakarīgi, jo esmu izaugusi mežsargu ģimenē, vectēvs bija mežsargs un mednieks, tātad arī tētijs bija mežsargs un mednieks, brālītis arī ir mednieks. Agrāk, kad biju maza, visas medību pulcēšanās un aktivitātes pēc medībām notika mūsu mājas pagalmā (tagad medniekiem ir sava māja), tāpēc kopā mazām dienām tā bija neapņemama dzīves sastāvdaļa. Tā arī radās interese. Kad arī tēti gājām uz mežu sētus, viņš mācīja pazīt zveru pēdas, atpazīt pūtenis. Laukos (pie mammaš) visa virtuves slēna ir ar dažādām tēti medību trofejām, lielākām un mazākām. Man gan pašai no trofejām ir tikai buciņa rāgi.

**Kas medībās ir vilinošs un vai nav
žēl nomedīto dzīvnieku? Neesat man-
tojusi mammas aizraušanos – dzīv-**

niēku un putnu izbāzeņu veidošānu?
— Mednieki ir meža sanitāri. Dabā visam ir jābūt līdzsvarā. Teorētiski es zinu, kā tiek veidoti visi izbāzeņi, bet mani tas īpaši nevilina. Vārbut, ja dzīvotu meža vidū, kā mamma, kas zina, jo gandrīz visi putni un zvēri ir atrasti, vai nu notriekti ceļa malā, vai nosaluši. Arī mednieki zina mammaš hobiiju, — atrodot kādu zvēru vai putnu, to nogādā vīpai.

Vai Jums bieži lūdz padalīties ar kādu medību stāstu? Kuru stāstu varētu pastāstīt lasītājiem?

– Neesmu aktīva medniece, bet spilgtākais droši vien ir stāsts par vilka galvu. Tad man varēja būt kādi 13 gadi. Tētim, kā jau mežsargam, ziņoja par beigtu vilku, un tad nu es ar mugursomu devos uz norādīto vietu mežā, lai atrastu to galvu un atnestu mājās, jo gribējās arī tādu izbāzeni. Atcecos, ka galva bija ļoti smaga vai arī tad vēl nebija

tāda spēka. Vai nebija bail? Nē, jo, augot meža vidū, biju redzējusi ne tāds vien eksemplārus. Tā vilka galva kā izbāzenis šogad bija skatāma bibliotēkas izstādē.

Ko vairāk patīk fotografēt, cik bieži to darāt un kur glabājat fotogrāfijas? Vai mēdzat aplūkot bilžu albumus?

– Ļoti patik fotogrāfēt dabas skaistumu. Censos katru gadu vienā un tajā pašā ziedošanas stadijā nofotografēt kādu vienotu koku vai ziedošu krūmu un salīdzināt ar iepriekšējiem gadiem. Telefons gandrīz vienmēr ir kabatā, lai nepalaistu garām kaut ko skaistu. Patik fotogrāfēt savus suniņus. Pašai gan nepatīk fotogrāfēties. Agrāk, kad fotogrāfijas tapa, izmantojot fotoaparātu, tad gan bildes attīstīja un lika albumos. Tagad viss glabājas datorā un telefonā. Dažreiz mājās aplūkojam vecos, vēsturiskos albumus, interesanti paskatīties, kā cilvēki ģērbās, kādas situācijas fotogrāfējis. Mājās ir daudz vecu bilžu, jo vīrāvējs bija fotogrāfs.

Kam vēl bez darba un medībām vēltāt laiku ziemas dienās un vakaros? Vai patīk gatavot gardas maltītes savējiem? Ko tradicionāli ceļat Ziemassvētku galdā?

–Īpaši daudz brīva laika nav, jo, kā saka, lauku sētā darba daudz. Patik minēt krustvārdu miklas. Ziemassvētkos tradicionāli gatavoju rasolu, “pīle” suitinātas cūku ribiņas, pašas gatavotas asins putraindesas un visādas gardumus. Gatavoju ar prieku, jo pārsvarā pārtiekam no pašu saražotās produkcijas.

Gads tuvojas izskaņai. Ar kādu apņemšanos vai vēlmi uzsāksiet Pūķa gadu?

-Pūķis ir mans gads, tāpēc ceru, ka viss būs labi un *pūķītis* palīdzēs visos darbos.

Avots: Vaduguns
Datums: 08-12-2023

MAIJA JOSTSONE. Foto no personīgā arhīvā

Jauns sākums

Ilona Fērmane

MAIJAS JOSTSONES uzvārdu Rūjienā un tās apkārtnē izrunā ne tik bieži, cik viņas vārdu. Pietiek, ja saka Maija, Maijina vai bibliotēkas Maija, jo citas tādas Maijas Rūjienā nav. Viņu pazīst gan skolas, gan bērnudārza bērni, viņu vecāki un vecvecāki, Rūjienas bibliotēkas lasītāji un arī pāriējie.

Tas kļuvis pašsaprotami, ka bibliotēkas meitenes ir pa rokai visdažādāko pasākumu organizētājiem, kur vien vajag izdarīt kaut ko, kas savu reizi ir gan izstāžu zālē, gan tematisku sarīkojumu telpā, gan bērniem iemīļota spēļu istabā, gan izglītojošu notikumu vietā. Dzīva un pulselīga.

Rūjienas bibliotēkas vadītāja Maija Jostsone bibliotēku darbā nostrādājusi 36 gadus, un nu viņa šo dzīves nodaļu ver ciet un atver jaunu lapu. No 15. janvāra Maija sāks strādāt Rūjienas Kultūras centrā par kultūras projektu vadītāju.

Cik ļoti esi Rūjienai piedērga?

Esmu iedzīvē trešajā paaudzē. Mana ikdienas neatņemama sastāvdaļa ir ceļš no Idus uz Rūjieni. Sākumā tā bija Rūjienas vidusskola un mācības mūzikas novirziena klasē. Pēc tam darbs Rūjienas bibliotēkās. Sāku 1987. gadā Rūjienas pilsētas bērnu bibliotēkā par bibliotekāri, no 1997. gada par vadītāju, bet no 2002. gada, kad apvienoja bērnu

un pilsētas bibliotēkas, esmu Rūjienas pilsētas bibliotēkas vadītāja.

Par bibliotekāri mācījos Latvijas kultūras un izglītības darbinieku tehnikumā, tagad LKA Kultūras koledža. Esmu apguvusi zināšanas arī pirmsskolas izglītībā.

Drīz noslēgsies tavs bibliotekāres darbs, tāpēc mēs nevaram neatskatīties uz tik ilgu darbošanos šajā profesijā. Kļūt par bibliotekāri bija nejauša vai pārdomāta izvēle?

Varētu teikt, ka pārdomāta nejaušība. Skolas laikā pēc stundām itin bieži mani varēja sastapt Rūjienas pilsētas bērnu bibliotēkā, kur pavadīju laiku līdz autobusam. Astoņdesmitajos gados bērnu bibliotēkā darbojās Jauno bibliotekāru pulciņš, kurā ieguvu pirmās zināšanas par šo profesiju un varēja arī praktiski pildīt bibliotekāra darbu. Kaut kāds maģiskais pievilcības spēks tur bija. Vasarā, kad pabeidzu vidusskolu, Rūjienas bibliotekāre devās bērnīņa kopšanas atvaļinājumā un bibliotēkai vajadzēja darbinieku. Pieteicos. Un šī aizvietošana ielīga 36 nostrādātos gados Rūjienas bibliotēkai jomā.

Lūk, cik liela nozīme ir labai pieredzei bērniņā vai skolā gados!

Saka, ka nekas dzīvē nav nejaušs. Mana pirmā bibliotēka bija netālu no manām mājām. Bibliotekāre Vija Jaunzeme mums ļāva iepazīt to mazo grāmatu pasauli. Atmiņā ir mirkļi, kad no Idus bibliotēku pārceļ uz Seļu pagasta centru. Kataloga kastes sakrautas kaudzītēs, grāmatu sāņņ, un visam pārvāks-

nās procesam pa vidu biju arī es. Tā bija mana pirmā klātbūšana bibliotēkas pārcelšanās procesos. Esmu izbaudījusi divas lielas bibliotēku pārcelšanās, vienu iekšējo pārkārtošanas, vienu kapitālo remontu un divus mazākus remontus.

Tāda nopietnā bibliotēkas apmeklēšana sākas, kad mācījos skolā un bija apgūtas lasīšanas iemaņas. Atmiņā ir palikusi situācija no pirmajām reizēm, kad dodos uz bibliotēku atdot izlasīto grāmatu. Tā bija pārcelta remonta laikā uz divstāvu koka ēku pie Ternejas parka. Ziemā. Pie zābakiem pieķēries sniegs, un, kad pa koka grīdu dodos iekšā, līgani ieslīdu rokās bibliotekārei. Kādu grāmatu biju izlasījusi? Dagmāra Normeta «Delfinija».

Ja nebūtu bijusi iespēja kļūt par bibliotekāri, ko tad izvēlētos?

Vidusskolā kādā aptaujas anketā biju ierakstījusi, ka vēlos būt par arhitekti. Tas nu gan nebija nopietni. Mans tētijs bija būvbrigādes vadītājs, varbūt tāpēc domas taustījās līdzīgā virzienā. Māju izremontēt un pārkārtot gan man patīk, un ik pa laikam to arī daru. Ja neko lielāku, tad nomainu aizkurus un pārbūdu mēbeles.

Pašai kļūstot par bibliotekāri, viss tā arī bija, kā iedomājies, vai tomēr dzīvē kaut kas izrādījās citādāk?

Nu teorijā ir teorijā, un reālā strādāšana ir pavisam cita. Bibliotēku loma un uzdevumi ir ļoti mainījušies. Tā ir kļuvusi par klātesošu pārmaiņu procesos. Mana pozīcija vienmēr ir bijusi mainīt iestāstīto priekšstatus par bibliotekāriem.

Atceries, kāds bija sākums bibliotekāres darbā?

Jā! 1987. gada 1. septembris. Vadītāja un kolēģe Daina Vikmane. Kārta un precizitāte. Jāmācās apgūt grāmatu fondu, skaitļu atsaites, gatavoties par novadīt bibliotekārs stundas skolēniem, vēl un vēl. Bibliotēkas apmeklētājiem šķiet, ka bibliotekārs ir izlasījis visas grāmatas un par visām zina pastāstīt. Tā gluži nav. Vajadzēja mācīties iziet no situācijas, jo nedrīkst teikt, ka nezinu. Kad lasītājs jautāja konkrētu grāmatu un es nezināju, kur to meklēt, pastaigāju pa grāmatu rindām, radīju iespaidu, ka meklēju. Ja izdevās atrast, ļoti labi, ja ne, tad teicu: «Piedodiet, bet grāmatu nav uz vietas.» Tad mūsu palīgs bija kartīšu katalogs vai manas zināšanas. Un zināšanas var apgūt tikai ar laiku un no kolēģiem.

Pēc gadiem no kādas lasītājas uzzināju, ka, ejot uz bibliotēku, kad bija nokavēts grāmatas atdošanas termiņš, vispirms paskatījušies pa logu. Bērnu bibliotēka bija Valdemāra ielā 6, logi ielas pusē, un, kad tēls deg gaisma, visu var redzēt, kas notiek iekšā – vai strādāju es vai mana kolēģe. Ja biju es, tad nāca iekšā, bet, kad kolēģe Daina, ne.

Zinām, ka bibliotekāra darbs nav vairs tikai izdot un

atpakal saņemt grāmatas, bet ko bibliotekāri īsti dara?

Sodien bibliotekāriem ir jābūt vispusīgi ziņoši, atraktīviem un laikam līdzīgiem. Sen jau vairs mūsu ikdiena neaprobežojas ar grāmatu izsniegšanu. Kartīšu grāmatu katalogs ir vēstures eksponāts. Mūsu bibliotēka jau no 2007. gada izmanto bibliotēku programmu *Alise*, tā ir mūsu palīgs darbā ar grāmatu un lasītāju. Ar rakstammasīnu rakstītās ikgadējās darba atskaites ir vēstures liecības. Mūsu darbā ienākusi informācijas pakalpojumu sniegšana uz vietas, tiešsaistē un attālināti. Interneta un datoru pārzināšana. Datu bāzes, projektu rakstīšana, klientu apkalpošanas funkcijas, medijpratība. Bibliotekāri ir kļuvuši par sarunu biedriem un atbalstu dažādās dzīves situācijās. Bibliotekāram ir jāpielāgojas un jāmeklē jauni izaicinājumi. Īpaši bērnu un jauniešu auditorijām.

Kas bibliotēka ir – kultūras vai izglītības iestāde?

Bibliotēka ir kultūra un izglītība. Bibliotēka nodrošina pasaules kultūras mantojuma uzkrāšanu un informācijas nodrošināšanu. Bibliotekāri ir kā starpnieki starp informācijas resursiem un lietotāju. Viņiem labi jāpārzina lasītāju vēlmes un vajadzības.

Ja skaitītu, tad droši vien tavā bibliotēkā darbā laikā nomainījies vairākas lasītāju paaudzes.

Tā ir gan! Vislabākais piemērs ir Arturs Gruzdiņš. Pagājušajā vasarā, kad Arturs muzicēja pie mums, mēs tieši par šo runājām. Manā atmiņā ir viņa lasītāja karte. Mans rokraksts. Un šobrīd viņa bērni ir Rūjienas pilsētas bibliotēkas lasītāji.

Jums, bibliotekāriem, bija arī jātur roka uz pulsa dažādiem kultūras procesiem, bieži vien darot to pašu, ko izstāžu zāles, kultūras nami un vēl novadpētnieciskais darbs.

Jā, bibliotēkā tiek organizēti tematiskie pasākumi, tikšanās ar rakstniekiem vai interesantiem cilvēkiem, iekārtotas izstādes, īstenoti projekti. Līdzīgi tam, ko dara kultūras iestādes, bet tomēr citādi. Mana pārliecība ir, ka mazpilsētā jāsadarbības, un to mēs darām. Piemēram, bibliotēkā apkopojām novadpētniecības materiālus no drukātiem izdevumiem apmēram no 1960. gadiem. Izstāžu zāle sapem un glabā materiālus no vecākiem laikiem. Esam uzsākušas novadpētniecības materiālu digitalizāciju. Bibliotēka neorganizē lielus muzikālus pasākumus, tas paliek Kultūras centra ziņā. Mūžīgā jomā darbojas tautskola, tāpēc bibliotēkā nenotiek apmācības.

Kas no visa paveiktā pašai šķiet visnozīmīgākais un sniedz gandarījumu?

Mūsu darbā vislielākā dāvana un novērtējums ir cilvēku pateiktais paldies. Par grāmatu, kura ir bijusi uzrunājoša, par labi noorganizētu pasākumu vai izstādi, vai vienkārši pozitīvu

attieksmi. Man šķiet, ka savu misiju mēs pildījām ne tikai bibliotēkā, bet arī ārpus tās.

Gandarī sadarbība ar Rūjienas izglītības un kultūras iestādēm.

Veiksmīgi izvērtās mūsu iejaušanās dažādos pasaku tēlos, kā Pepija, Sarkangalvīte, Pjero, Bitīte, Muša. Ar to palīdzību veidojām jaunu pieeju, kā skolēniem interesantāk pastāstīt par grāmatām, par profesijas izvēli, piedāvājām dzejas lasījumus. Ar šo esam izbraidījušas tuvākās un tālākās skolas.

Paliekoša ir grāmata «Dzejoļu vieta». Tajā apkopoti Rūjienas puses dzejnieku darbi.

Veidojot izstādes, viens no izvēles iemesliem ir iedrošināt Rūjienā dzīvojošos cilvēkus parādīt savu vaļasprieku citiem. Zīmēšanu, gleznošanu, fotogrāfijas, rokdarbus. Izdevies un prātā paliekošs ir pēdējais lielākais pasākums, kas bija veltīts grāmatniecības 500 gadiem.

Ļoti laba ir izveidojusies Rūjienas, Ipiķu, Lodes, Jeru, Vilpukas bibliotekāru kopība no Rūjienas novada laikiem.

Kāpēc izlēmi mainīt darbu?

Sāds lēmums nav nācis ne pēdējo nedēļu, ne mēnešu laikā. Šeit ir runa par manu iekšējo stāstu, kad tajā arvien biežāk parādās jautājuma zīmes, daudzpunkts, domu zīmes, kad arvien biežāk ieskaties darba vakancēs. Tā pa druski, pa pilienam top lēmums.

Pieteicos vakancei Rūjienas Kultūras nama projektu vadītājas amatam. Rakstīju CV, gatavojos darba pārrunām. Gaidīju sarunu rezultātu. Tas man bija kaut kas jauns. Rezultāts bija man par labu. Izvēlējos mani.

Tavas darba iemaņas neizdus, bet varēs izpausties citā veidā.

Tas, ko esmu ieguvusi līdz šim, neizdus gan, tikai stiprinās un dos drošības sajūtu uzsākt jaunu izaicinājumu un radoša darba posmu. Šovasar vadīju trīs pasākumus, un tagad varu teikt, ka tas bija kā pārbaudījums lēmuma pieņemšanai. Arī iepriekš esmu plūmējusi un vadījusi dažādus pasākumus, bet mazāka apmēra un retāk. Tagad tas kļūs par galveno darbu. Arī pašdarbnieki būs mana atbildība.

Kas ir tas, kas vislabāk palīdz atjaunot savus spēkus?

Tās ir labas mājās – Jaunrežģāļi. Ceļš kājām vai ar velosipēdu. Daba. Mūzika. Grāmata. Azartiskās un sportiskās draugu ģimenes. Šogad ģimeniskās slēpošanas mirkļi. Mans stiprais balsts ir mana ģimene. Mana mamma ar bezgalīgo optimismu un pozitīvismu savos cienījamajos gados. Mans vīrs, kurš «dzen darbībā» un pietur pie zemes». Abi dēli, kuri šobrīd ir mani Skolotāji. Sarunas ar māsam.

Ko nāvē visiem novadniekiem, sagaidot Jauno gadu?

Lai katram rakstās savs stāsts ar veselību un mieru blakus, ar smaidiem un asarām no mazām laimībām, kopā būšanas, līdzietības, atļaušanās un uzdrīkstēšanās!

Avots: Liesma

Datums: 29-12-2023

KOPĀ AR «IEVĀM». Zanes Jeskes foto

NO DZĪVESVIETU STĀSTIEM. Lienes Apsītes foto

Dalīties ar saviem stāstiem

Elva Jēkabsone

Domāju, ka stāstniecība mums ikvienam ir asinis. Kādam vairāk, kādam mazāk, bet kādu aizraujošu, smieklīgu vai interesantu stāstu taču varam pastāstīt ikviens. Bet kam tad šos stāstus stāstīt? Mazsalacai ir sava stāstnieku kopa, kas regulāri tiekas un apmainās ar stāstiem par dažādām tēmām. Tāpēc aicināju uz sarunu LIENI APSĪTI, Mazsalacas stāstnieku kopas vadītāju, lai viņa pastāsta, kā viņiem gājis aizvadītajā gadā, un nedaudz arī par stāstniecību kā tādu.

Cik dalībnieku esat Mazsalacā?

Decembrī izveidoju Mazsalacas stāstnieku kopas *WhatsApp* grupu. Stāstnieku kopa darbojas no 2015. gada, un tajā ir 21 dalībnieks – tie ir cilvēki, kas kaut reizi piedalījušies kādā no stāstnieku pasākumiem. Stāstnieku kopas aktīvākie dalībnieki ir 10 cilvēki. Ceram, ka ar laiku mums pievienosies jauni dalībnieki, lai notiktu paudžu nomaīņa un stāstnieku kustība Mazsalacā attīstītos un turpinātos.

Kā jums šogad kā stāstnie-

kiem ir gājis? Kādos pasākumos piedalījāties?

Visa gada garumā tika realizēti Valmieras novada pašvaldības Iedzīvotāju iniciatīvas projekti «1,2,3 – tie citi būs drīz» un «4,5,6 – tie mums ar' nav sveši», kuru iniciatore bija animatore Dace Liepa no Ramatas pagasta Vērša ciema. To ietvaros notika vairākas tikšanās Ramatā, Vērsī un Ipiķos. Projekta mērķis bija stiprināt vietējās kopienas, iedrošināt cilvēkus nākt kopā un stāstīt stāstus, izzināt savu vietu vēsturi un vērtības, digitalizēt senās fotogrāfijas, lai saglabātu

nemateriālo kultūras mantojumu. Kā pieredzējušākie stāstniecībā tika piesaistīta Mazsalacas stāstnieku kopa, kura, piedaloties šajos projektos, arī bija ieguvēja, jo uzzināja vairāk par Ramatas, Vērša un Ipiķu vēsturi, kā arī sadraudzējās ar ramatiešiem. Projektu noslēgumā Ziemassvētku noskaņās sanācām kopā Ramatas kultūras centrā uz stāstu pasākumu, ko organizēja Ramatas pagasta bibliotēkas vadītāja Gunita Penka.

Kopā ar Valmieru, Rūjieni, Burtņiekus un Sedu esam piedalījušies arī LIVIND starptautiskajā pilotprojektā «Vārdu un uzvārdu stāsti», ko vadīja Māra Mellēna. Martā tikāmies Mazsalacas pilsētas bibliotēkā, pasākuma tēma bija saistoša, un ikvienam dalībniekam bija kaut kas interesants stāstāms par savu vārdu un uzvārdu.

Mazsalacas pilsētas svētku ietvaros ar stāstnieku kopu piedalījāmies Āža kroga stāstu vakarā. Pārliecinājamies, ka mazsalaciešu vidū ir daudz patiešām lielisku stāstnieku, kuriem pēc vārda kabatā nav jāmeklē un kas nekaitējās uzstāties publikas priekšā.

Februārī dziesmu un stāstu vakarā «No tava smaids sairst saltais sniegs» uzņēmām pie sevis ciemos Rūjienas puses dziesminieci un stāstnieci Agritu Gruzdiņu un viņas vadīto senioru dāmu vokālo ansambli «Levas». Tas bija ļoti izdevies pasākums – ar dziesmām, dejām un stāstiem. Šogad plānojam doties atbildes vizītē uz Rūjieni – apciemot «Levas».

Maijā pastaigā pa pilsētu kopā ar Mazsalacas dārzniecēm apskatījām Mazsalacas bijušo dārzniecību atrašanās vietas un dalījāmies ar atmiņām, fotogrāfijām. Septembrī stāstījām par savu dzīves vietu un tās vēsturi. Dalībnieki savu stāstījumu papildināja ar fotogrāfijām un senajām mājas grāmatām. Šai tēmai mani iedvesmoja stāstnieku semināra laikā dzirdētais Gunta Pakalna stāstījums par savu māju, ielu, apkaimi.

Decembrī Mazsalacas stāstnieku kopa tikās, lai stāstītu stāstus par Ziemassvētku un Jaungada sagaidīšanas tradīcijām agrāk un tagad. Dalībnieki bija pagēmuši līdzī fotoalbumus un pašu izgatavotas maskas.

Mīļākās stāstu tēmas – par ko cilvēki vislabprātāk stāsta?

Stāstniecībā ir ļoti plašas tēmu iespējas – sākot ar pasakām, teikām, nostāstiem, anekdotēm, kā arī literāriem darbiem. Stāstnieka uzdevums ir piešķirt stāstījumam savu interpretāciju. Var stāstīt arī reālus, paša piedzīvotus vai noklausītos atgadījumus. Stāstniekam ir šī iespēja – tos nedaudz izdaiļot un izstāstīt tā, lai veidojas

interesants stāsts. Dažiem uz to ir iedzimts talants, bet stāstnieka prasmes var arī apgūt, trenējoties stāstīt stāstus. Pēc maniem novērojumiem cilvēkam, kas nav profesionāls stāstnieks, visvieglāk ir runāt par paša piedzīvoto, un to arī akcentējam. Pateicoties Mazsalacas stāstnieku kopai, bibliotēka ir krietni papildinājusi savu novadpētniecības materiālu krājumu.

Vēsturiskais aspekts stāstniecībā – cilvēki diezgan precīzi atceras vai tomēr ir kādas nobīdes?

Protams, cilvēka atmiņa bieži vien nav precīza. Ja stāstu papildina fotogrāfijas, ko digitalizējam, vai tas ir novadpētniecībai nozīmīgs fakts, cenšamies precīzēt informāciju vairākos avotos. Tādēļ ļoti svarīgi ne tikai mums, bet arī cilvēkiem pašiem ir veidot aprakstus pie fotogrāfijām – gadu, notikumu, personu, fotogrāfs, jo aizmirstas ļoti ātri, kur nu vēl nākamajām paaudzēm, kuru rīcībā nonāk šie albumi. Ir labi, ja vēl ir, kam pajautāt, jo fotogrāfija bez informācijas daļēji zaudē savu vērtību.

Esat izveidojuši arī kādas sadarbības ar citām stāstnieku kopām?

Oficiāli definētas stāstnieku kopas Latvijā pagaidām nav daudz, bet ir vairāki individuāli stāstnieki. UNESCO Stāstu bibliotēku tīklā pašlaik darbojas vairāk nekā 30 stāstu bibliotēkas, kuru uzdevums ir regulāri rīkot dažādus stāstniecībai veltītus pasākumus, kā arī iesaistīties Latvijas stāstnieku asociācijas rīkotajās aktivitātēs. Visciešākā sadarbība ir ar Vidzemes stāstnieku kopas dalībniecēm. Ceram, ka šādu kopu nākotnē būs vairāk, un noteikti esam atvērti sadarbībai.

Kāds plāns 2024. gadam stāstniecībā?

Par plāniem pagaidām nevēlos skaidri stāstīt, bet tādi ir. Dzīve rādīs, kā viss notiks.

Aicinu visus, kam pēc vārda kabatā nav jāmeklē un kam interesē arī tas, ko stāsta citi, mums pievienoties, lai savstarpēji bagātinātos. Tas neuzliek papildu pienākumus, un nav arī obligāti jāpiedalās visos stāstu pasākumos. Bieži ir tā, ka tikšanās tēma ir noteikta, bet reizēm nāk stāsti pilnīgi par citu tēmu... Ja pašam par kādu tematu nav ko teikt, tad varbūt ir interesanti uzzināt, ko stāsta citi. Dalībnieki tiekoties var ierosināt arī sev interesējošas stāstu tēmas.

Informāciju par stāstu pasākumiem, kuros var iesaistīties ikviens, atradīsiet Mazsalacas apvienības Facebook kontā, kā arī Valmieras novada mājaslapā vai interesējoties Mazsalacas pilsētas bibliotēkā.

Avots: Liesma

Datums: 09-01-2024

Notikušas otrās "Kultūras brokastis"

2023. gada 12. decembrī Ķekavas novada kultūras centru, muzeju un Ķekavas Centrālās bibliotēkas darbinieki no Ķekavas, Baldones, Baložiem, Katlakalna un Daugmales pulcējās otrajās "Kultūras brokastīs".

"Kultūras brokastis" ir pateicības pasākums kultūras speciālistiem, kuri strādā Ķekavas novadā un ikdienā rūpējas par kultūras nozares darbību un attīstību.

Šogad kultūras darbinieki pulcējās Ķekavas Kultūras namā, kur paldies par veikto darbu iestāžu darbiniekiem teica Ķekavas novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes pārstāvji. Kultūras speciālistus sveica Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Linda Zaķe un kultūras darba koordinators Ēriks Laime-Babris, kā arī deputāte, Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja Ineta Romanovska.

Pateicības raksts un Ķekavas novada goda zīme par ilggadēju, radošu un godprātīgu darbu kultūras nozarē Ķekavas novadā šogad tika pasniegta Katlakalna bibliotēkas vadītājai Daigai Dinsbergai, kura jau 25 gadus vada Katlakalna bibliotēku.

Paldies kultūras darba speciālistiem, muzeju un bibliotēku darbiniekiem par paveikto 2023. gadā! Lai radošs un notikumiem bagāts jaunais, 2024. gads!

Izglītības, kultūras sporta pārvalde

Pateicības raksts un Ķekavas novada goda zīme šogad tika pasniegta Katlakalna bibliotēkas vadītājai Daigai Dinsbergai par ilggadēju, radošu un godprātīgu darbu kultūras nozarē Ķekavas novadā.

Avots: Ķekavas Novads

Datums: 09-01-2024

Ar rakstnieci darina žurku maskas

Z.A.Meierovica Kabiles pamatskolā rakstniece Evija Gulbe viesojās kopā ar diviem draikiem žurku puikām Koko un Riko, lai tiktos ar pirmskolas un sākumskolas vecuma bērniem.

Šāda iespēja bērniem dāvāta, pateicoties pagasta bibliotēkas iesaistei Valsts kultūrkapitāla fonda projektā *Hei, rakstnieki! Esmu tavs lasītājs*.

Autore par Koko un Riko uzrakstījusi sešas grāmatīņas, kuras papildina asprātīgi Lindas Lošinas zīmējumi. Stāstiņi ir ļoti sirsnīgi, rotaļīgi un izklaidējoši. Tāda pati bija arī autore sagatavotā nodarbība. Galvenā varoņa prototips ir rakstniece meitas pieradinātā žurka Koko.

Aktīvi iesaistoties, bērni izvērtēja, kuras lietas likt skolas somā un kuras labāk atstāt mājās. Ņemt uz skolu segu, spilvenu, špolu vai labāk ne? Spēlējot Riko un Koko paslēpes, bērni pārbaudīja savu pacietību, spēju glabāt noslēpumu. Un, kur žurkas, tur ūsas, tāpēc katram rakstniece deva materiālus, no kā pagatavot sev žurkas degunu ar ūsām.

Pēc tikšanās, skolēnus aptaujājot, izrādījās, ka masku gatavošana bijusi visinteresant-

Bērnu rakstniece Evija Gulbe, kas radījusi jaukus stāstus par žurkulēniem Koko un Riko, tiekas ar Kabiles bērniem.

tākā. 2. klasei visvairāk patīcis interaktīvais uzdevums papildīt skolas somu. Pagasta bibliotēkā mazi un lieli tagad var izspēlēt E.Gulbes uzdāvināto galda spēli *Ej, kur deguns rāda*.

Rakstniece atzinīgi novērtēja

bērnu aktīvo iesaisti, skolotāju interesi un skolas skaistās telpas. Kabiles bibliotēkas vadītāja Daiga Riežniece atzīst, ka šādi projekti sniedz iespēju pagastu bērniem piedāvāt aizraujošas tikšanās ar iemīļotajiem rakst-

niekiem, veicinot interesi par grāmatu, tās tēliem. Janvāra vidū Kabiles jaunieši tiksies ar rakstnieci Lauru Vinogradovu.

Eduarda Skabja
teksts un foto

Avots: Kurzemnieks

Datums: 12-01-2024

Bibliotēkā – kalendāru izstāde

INGA KARPOVA

VALKĀ. Vēl līdz janvāra beigām novada Centrālās bibliotēkas novadpētniecības stendā skatāma izstāde “Gads [sākas] ar kalendāru”. Novada Centrālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciāliste Ance Andrējeva-Empele informē, ka šajā izstādē apskatāmi bibliotēkas krājumā atrodamie kalendāri, kas ne vien kalpojuši kā dienu rādītāji, bet arī nozīmīgu ziņu un praktisku padomu devēji. Tie ir dažādu nozaru, formu un valodu – literārie, lauksaimniecības un bērnu, vispārīgie un vietējie, kā arī pie sienas liekamie kalendāri.

Ekspozīciju papildina literatūra par kalendāru vēsturi, izcelšanos un daiļdarbi, kuru nosaukumā ietverts vārds kalendārs. Izstādes centrā – 2023. gadā Valkas bibliotēkas un Valkas novadpētniecības muzeja kopīgi sastādītais izdevums “LAIKS. Kalendārs 2024”, kā arī informācija par kalendāriem, kas savulaik iznākuši Jāņa Rauskas apgādā Valkā.

“Apmeklējot šo izstādi, var gūt iespaidu, cik atšķirīgi mēdz būt kalendāri. Var arī salīdzināt, vai un kā tie atšķiras no šodien veikalu plauktos piedāvājumiem,” atklāj A. Andrējeva-Empele.

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 09-01-2024